

การติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชานาฏศิลป์ ไทยศึกษา คณะศิลปศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลปภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Following up and Evaluation of Bachelor of Education in Dramatic Arts Study Curriculum, the College of North East Dramatic Arts

สังวรณ คลังบุญครอง (Sungworn Klungboonkrong)*
นุชwana เหลืองอังกูร (Nuchawana Luangangkoon, Ed.D.)**

บทคัดย่อ

การติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลปภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลักสูตรพุทธศักราช 2547 โดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 230 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับและแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างจำนวน 2 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านบริบท อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก จุดเด่นของหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่อนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย นำไปประกอบอาชีพได้จริง ได้ศึกษาใกล้บ้าน ลดค่าใช้จ่าย จุดอ่อน อุปกรณ์การเรียนสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนน้อย อาจารย์ที่สอน บางวิชาจบไม่ตรงตามวิชาที่สอนเวลาเรียนบางวิชาน้อย ปัญหาและความต้องการควรแยกบุคลากรในระดับปริญญาตรี ให้ชัดเจน และควรมีเอกสารด้านนาฏศิลป์สำหรับค้นคว้า
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นว่า โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก สิ่งอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปะนิพนธ์เอาใจใส่และให้เวลากับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านกระบวนการ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ: การติดตามและประเมิน

Keyword: Following up and Evaluation

* นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** อาจารย์ สาขาวิชาการวิจัยการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. ด้านผลผลิต อาจารย์ผู้สอน ผู้บังคับบัญชাবัณฑิต และผู้ร่วมงานบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า คุณภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก โดยสรุป หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลปภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

Abstract

Following up and evaluating the curriculum is information for a valid improvement in order to utilize information in developing and revising pitfalls even in developing the curriculum to the efficiency appropriately with the current situations. This research aimed to follow up and evaluate the curriculum of the Bachelor of Education in Thai Classical Dramatic Arts, Faculty of Art Study, the College of North East Dramatic Arts, the 2003 curriculum by using CIPP Model. There were 230 samples in this research obtained by using the stratified random sampling technique. Research instruments consisted of two instruments; 1) three questionnaires in 5-level rating scale, and 2) two interview forms. Statistics used in data analyses were percentage, mean and standard deviation.

The results of the study were as follows:

1. In the content aspect; the lecturers, the students and the graduates agreed with the curriculum's objective that was appropriate at a high level. The curriculum strength was that it preserved and expanded Thai art and culture which could be used in real life, located in a good location, and used less expense. The curriculum weaknesses were that the lacking of the educational facilities, the lecturers had indirect educational background with the subjects they were teaching. The problems and comments were that the personnel in Bachelor program should be obviously separates and more documents for research and study should be provided.
2. In the initial variable aspect, the lecturers, the students and the graduates agreed with the curriculum structure and content that were appropriate at a high level. Learning facilities were appropriate at a moderate level. Artistic research advisors were attentive and dedicated time to the advisees continually.
3. In the process aspect, the lecturers, the students and the graduates agreed with organizing teaching and learning, testing and evaluating were appropriate at a high level.
4. In the outcome product aspect, the lecturers, the graduates' supervisors and co-workers agreed with the quality of the graduates at a high level.

In conclusion, the curriculum of the Bachelor of Education in Classical Thai Dramatic Art Study, Faculty of Education, the College of North East Dramatic Art was appropriate at a high level.

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดหน้าที่ดูแลสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าได้มีนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว ทำการติดตามและปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ทุก ๆ 5 ปี ซึ่งวิธีการหนึ่งก่อนจะมีการปรับปรุงหลักสูตร ควรจะมีการประเมินการใช้หลักสูตรเสียก่อน เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร (สมนึก ภัททิยอนัน, 2546) สำหรับคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรมได้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต 5 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 โดยใช้วิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ 12 แห่ง เป็นสถานศึกษาที่ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต 5 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันได้มีนักศึกษาที่จบหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา พ.ศ. 2547 คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรมในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปแล้ว 2 รุ่น จำนวน 40 คน ประกอบด้วยวิทยาลัยนาฏศิลป์ 3 แห่ง คือ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จากการที่นักศึกษาจบไปแล้ว 2 รุ่น และหลักสูตรนี้ใช้เกิน 5 ปี แล้วจึงควรที่จะได้รับการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรโดยใช้รูปแบบการประเมิน Daniel L. Stufflebeam ซึ่งการประเมินทางการศึกษา ตามแนวคิดของ สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) นั้น ผู้ประเมินอาจจะเลือกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง หรือประเมินทั้งหมดก็ได้ แต่ถ้าประเมินทั้งหมดทุกด้าน จะช่วยให้ข่าวสารแบบสะสม คือการตัดสินใจหลังจากการประเมิน สภาพแวดล้อมแล้ว จะเป็นแนวทางสำหรับการประเมินตัวป้อน ประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิตในทำนองเดียวกันการตัดสินใจหลังจากการประเมินตัวป้อนแล้ว ก็จะเป็นแนวทางในการประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิต (สมบุญรณ์ ต้นยะ, 2545)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงมีความสนใจเสนอแนวคิด

เกี่ยวกับการติดตามและการประเมินการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา พุทธศักราช 2547 คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้รูปแบบซีบีพี เพื่อให้ทราบว่าการหลักสูตรมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ผลผลิต ที่ได้จากหลักสูตรมีลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ สำหรับสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและมีคุณภาพในการผลิตบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษาให้กับสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ เพื่อติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรโดยใช้รูปแบบ CIPP Model ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) เพื่อประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ จุดเด่น จุดอ่อนของหลักสูตร ปัญหา และความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เพื่อประเมินปัจจัยที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชาของหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อประเมินความเหมาะสมของสภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อประเมินคุณภาพของบัณฑิต

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นผลการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลักสูตร พุทธศักราช 2547 ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป
2. เป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตร

ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา
คณะศิลปศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
หลักสูตร พุทธศักราช 2547

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีทั้งสิ้น 230 คน จำแนกได้ ดังนี้

1) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ปฏิบัติงาน ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 78 คน

2) นักศึกษาที่กำลังศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา ในระบบปกติที่เข้าเรียนภาคเรียนที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 44 คน

3) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษาที่สำเร็จการศึกษาใน ปีการศึกษา 2551-2552 จำนวน 36 คน

4) ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตจำนวน 36 คน

5) ผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 36 คน
กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับอาจารย์ผู้สอนจำนวน 99 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .27 ถึง .80 และ มีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 ฉบับที่ 2 สำหรับนักศึกษาและบัณฑิต จำนวน 79 ข้อซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .27 ถึง .79 และ มีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .98 ฉบับที่ 3 สำหรับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .62 ถึง .86 และ มีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับบัณฑิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา

จำนวน 6 ข้อ ฉบับที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา จำนวน 5 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ขอบหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขออนุญาต ทดลองใช้และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์จาก คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือจัดเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

(1) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

(2) แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองโดยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงโม่งเรียน หรือ ผากหัวหน้าห้องเรียนแจกสมาชิกในห้องแล้วส่งคืนทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยจำหน่ายของติดดวงตราไปรษณียากรให้

(3) ติดต่อหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 3 แห่ง เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 - 2552 จำนวน 40 คน

(4) โทรศัพท์ติดต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 - 2552 เพื่อส่งแบบสอบถาม

(5) แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์พร้อมสออดของติดดวงตราไปรษณียากร จำหน่ายถึงผู้วิจัยเพื่อส่งกลับคืนครั้งแรกส่งคืนภายใน 1 เดือน เมื่อไม่ตอบกลับผู้วิจัยได้จัดส่งให้ใหม่อีกครั้ง

(6) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยคำนวณค่า $\bar{X}$, S.D. และพรรณนาวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. จากการตอบแบบสอบถาม

1) ด้านบริบท

โดยภาพรวมผู้ตอบมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

(1) จุดเด่น ได้แก่ เป็นหลักสูตรที่อนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปประกอบอาชีพจริงได้ มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาการศึกษาที่ดี ทำให้นักศึกษาในต่างจังหวัดได้เรียนใกล้บ้าน เป็นการลดค่าใช้จ่ายของนักศึกษา

(2) จุดอ่อน ได้แก่ ห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก ห้องคอมพิวเตอร์น้อย ด้านวิชาการไม่แน่น เช่น การทำแผน ทฤษฎี อาจารย์ที่สอนบางวิชาไม่ได้จบสายตรงตามวิชาที่สอน อาจารย์ ห้องเรียนไม่แบ่งแยกปริญญาตรีกับพื้นฐานให้ชัดเจน

(3) ปัญหาและความต้องการ ได้แก่ ห้องสมุด สื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก อินเทอร์เน็ต อยากให้อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาจบตรงวิชาที่สอน จัดแยกบุคลากรในระดับปริญญาตรีให้ชัดเจน ต้องการเอกสารด้านนาฏศิลป์สำหรับค้นคว้า เกี่ยวกับจำนวนรายวิชาชีพเฉพาะในหลักสูตร คือ ควรคงไว้สภาพเดิม (ความถี่ 54) ควรเพิ่มรายวิชาชีพเฉพาะ (ความถี่ 33) และควรลดจำนวนรายวิชาชีพเฉพาะ (ความถี่ 2) การให้บริการ ห้องสมุด ได้แก่ หนังสือ เอกสาร ตำรา ไม่เพียงพอสำหรับให้ค้นคว้า อยากให้มีสำนักวิทยบริการ เอกสารทางด้านนาฏศิลป์ไม่เพียงพอ การให้บริการข่าวสารทางด้านวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ ข่าวสารข่าวไม่ทันต่อเหตุการณ์ การบริการข้อมูลข่าวสารน้อย การให้บริการอื่นๆ อยากให้มีตึกสำนักวิทยบริการ คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะควรจัดอัตรากำลังบุคลากรที่ทำการสอนในระดับปริญญาตรีให้ชัดเจน ควรเพิ่มเทคโนโลยี และบุคลากรที่จบสายตรงมาสอนในรายวิชานั้น ๆ

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น

โดยภาพรวมผู้ตอบมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เนื้อหาวิชาของหลักสูตรอยู่

ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และสิ่งอำนวยความสะดวกของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$)

3) ด้านกระบวนการ

โดยภาพรวมผู้ตอบมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และการวัดและประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

4) ด้านผลผลิต

โดยภาพรวมผู้ตอบมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตและผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป คือ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี มีผลงานเชิงประจักษ์ด้านนาฏศิลป์ทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ ให้บัณฑิตพัฒนาตัวเองเสมอ สร้างชุดการแสดงและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ควรเพิ่มการใช้คอมพิวเตอร์ให้กับบัณฑิต

2. จากการสัมภาษณ์

1) ผลการสัมภาษณ์บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน พบว่า มีความคิดเห็น ดังนี้ ความพึงพอใจที่ได้เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ มีความพึงพอใจมาก ภาพรวมในการสอนของอาจารย์ทุกคนมีคุณภาพมาก สิ่งที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรมีสาระที่สามารถนำมาปฏิบัติจริงได้ เป็นการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปะไทย และได้ศึกษาใกล้บ้าน จุดด้อยของหลักสูตร บางรายวิชาเนื้อหาไม่ค่อยไม่ครอบคลุม ขาดศูนย์วิทยบริการ ความเหมาะสมที่ท่านจบมีความชัดเจนดีและมีความเหมาะสม และเนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดีมาก

2) ผลการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คนพบว่า มีความคิดเห็นดังนี้

(1) ด้านความรู้ความสามารถ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีสร้างสรรค์ผลงานในด้านการแสดงอย่างมีคุณภาพ ได้ใช้ความสามารถทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ได้รับมอบหมาย มีผลงานด้านการแสดงที่โดดเด่นและ

เป็นที่ประจักษ์ และสามารถสอนนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาศิลปะได้

(2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ทุกระดับ เนื่องจากสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและองค์กรต่าง ๆ ได้ดี ทำงานร่วมกับคณะครู อาจารย์ได้ดี และมีประสิทธิภาพ

(3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีคุณธรรม จริยธรรมดี ปฏิบัติตนเหมาะสม เนื่องจากมีความซื่อสัตย์ สุจริต และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่นักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติงานตามระเบียบวินัย

(4) ด้านความรู้ความสามารถพิเศษ มีความรู้ความสามารถพิเศษอยู่ในระดับดีมาก ประดิษฐ์ชุดการแสดงและสามารถถ่ายทอดได้ และประยุกต์งานด้านนาฏศิลป์ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้ เนื่องจากช่วยงานเอกสารและงานคอมพิวเตอร์ได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานที่ได้รับมอบ

(5) ข้อเสนอแนะ ควรเผยแพร่ นาฏศิลป์ไทยสู่ชุมชน ควรเน้นทางวิชาการ

การอภิปรายผล

1. ด้านบริบท

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบัณฑิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตร ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งในภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาณิน สุขณะล้ำ (2548) ทำการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หลักสูตร พุทธศักราช 2544 พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

นอกจากนี้จากข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของอาจารย์ นักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับจุดเด่น จุดอ่อน ปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จุดเด่นเป็นหลักสูตรที่อนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย สามารถนำไปประกอบอาชีพจริงได้ มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาการศึกษาที่ดี ได้ศึกษาใกล้บ้านเป็นการลดค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จุดอ่อน ได้แก่ ห้องเรียน อุปกรณ์

การเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก ห้องคอมพิวเตอร์น้อย ด้านวิชาการไม่แน่น อาจารย์ที่สอนบางวิชาไม่ได้จบตรงสายที่สอน อาจารย์ผู้สอนห้องเรียนควรแบ่งแยกปริญญาตรีกับพื้นฐานให้ชัดเจน และปัญหาความต้องการได้แก่ ห้องสมุด สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก อินเทอร์เน็ต อยากให้ผู้สอนในแต่ละรายวิชาจบตรงวิชาที่สอน ควรแยกบุคลากรในระดับปริญญาตรีให้ชัดเจน ต้องการเอกสารด้านนาฏศิลป์สำหรับค้นคว้า

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบัณฑิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชาของหลักสูตร ทั้งในภาพรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นุชวันา เหลืองอังกูรและคณะ (2545) ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต พบว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานช่วยพัฒนา ในด้านความรู้ความเข้าใจ มีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน จำนวนหน่วยกิตหลักสูตรเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและรายวิชาที่กำหนดให้เรียน ช่วยบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลทั้งในภาพรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท อาษา (2545) ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี พบว่า มหาบัณฑิตและนิสิตมหาบัณฑิต มีความเห็นว่า ด้านสภาพการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และอาจารย์เห็นว่าด้านการวัดผล ประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต

จากความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต ในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก แสดงอาจารย์ผู้สอนมีความคาดหวังไวสูง

ที่บัณฑิตจะสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดี มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ร่วมมือและประสานงานกับเพื่อนร่วมงานได้ รวมทั้งมีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยในการทำงานในหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สำหรับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต ในภาพรวมในด้านความรู้ ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านความรู้ความสามารถพิเศษ ทั้งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สมนึก ภัททิยธนี (2546) ทำการประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของคณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ของบัณฑิต ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านความรู้ความสามารถพิเศษ ทั้งในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

เอกสารอ้างอิง

- กัปนาท อาษา. (2545). การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชวณา เหลืองอังกูร และคณะ. (2545). การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะเภสัชศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รายงานวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบุญรณ์ ต้นยะ. (2545). การประเมินทางการศึกษา. ในโครงการส่งเสริมการทำเอกสารประกอบการสอน หน้า 84 – 86 นครราชสีมา : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา.
- อานิน สุขณะล้ำ. (2548). การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรพิจารณาปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของหลักสูตร ให้มีความพอเพียงตามผลการประเมินจากผลการวิจัยนี้
- 2) ควรแยกบุคลากร อาคารสถานที่ของระดับปริญญาตรี กับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ชัดเจน
- 3) การให้บริการบริการต่างๆ ควรหลากหลายสามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา มีเอกสาร วารสารที่ทันสมัย มีผลงานวิจัยที่ครอบคลุมทุกสถาบัน และให้ความสะดวกในการติดต่อประสานงานของหน่วยบริการให้สะดวกรวดเร็ว

2. สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการติดตามและประเมินหลักสูตรสาขาวิชาอื่นหรือในสาขาวิชาเดียวกัน แต่เป็นสถาบันอื่นเพื่อนำมาเปรียบเทียบ
- 2) ควรมีการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาอื่นในคณะเดียวกัน
- 3) ควรมีการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาอื่นในต่างคณะ ซึ่งอยู่ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์